

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü memur ve hizmetlilerinin ücretlerine dair olan 2847 sayılı Kanunun 3173 sayılı Kanunla değiştirilen 11 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı ve Ulaştırma ve Bütçe Komisyonları raporları (1/416)

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Genel Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71-1073,6-3088

10 . IX . 1948

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Ulaştırma Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 10 . IX . 1948 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü memur ve hizmetlilerin ücretlerine dair olan 2847 sayılı Kanunun 3173 sayılı Kanunla değiştirilen 11 nci maddesinin değiştirilmesi hakkındaki kanun tasarısının gerekçesiyle birlikte sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başbakan

H. Saka

Gerekçe

3173 sayılı Kanunun yedinci maddesinde «(D) serisine girmek hakkını haiz olanlar (C) serisindeki ve (C) serisine girmek hakkını haiz olanlarla halen bu seride müstahdem bulunanlar (B) serisindeki vazifelere ihtisas ve kabiliyetlerine göre terfi edebilirler. (A) serisine terfi için yüksek tahsil görmek şarttır. Ancak 2847 numaralı Kanunun meriyeti tarihi olan 1 Haziran 1936 tarihinde (B) serisinde müstahdem olan memurlardan veya teknik okul ve muadil mezunlarından ehliyet ve liyakati görülenler (A) serisinin altıncı derecesine kadar (6/1 dâhil) terfi ettirilebilirler.» denilmektedir. Halbuki Demiryol hizmetleri daha ziyade meslek kültürünü istilzam etmektedir. İdarede yıllarca muvaffakiyetle çalışmak suretiyle bu kültürü ihraz etmiş elemanlardan yüksek mektep mezunu olmıyanların bilhassa gerek yurt içinde ve gerekse yabancı memleketlerdeki teknik okullarda tahsil görerek mühendislik unvanını kazanmış ve halen idare atelyelerinde atelye müdürlüğü, müdür yardımcılığı ve atelye işletme mühendisliği gibi teknik görevlerde çalışmakta bulunanların mesleklerinde yükselme imkânlarının selbedilmesi bihakkın mağduriyetlerini intaç etmiştir. Esasen Devlet Barem Kanununda da yüksek mektep mezunu olmıyanların 4 ncü dereceye (4 dâhil) kadar terfileri kabul edilmiş bulunmaktadır.

4620 sayılı Kanunun 4 ncü maddesiyle 3656 sayılı Kanuna tâbi aylıkların 4 ncü derecesi, demiryolları Barem Kanununun 3 ncü derecesine muadil bulunduğundan demiryollarından yüksek mektep mezunu olmıyanların bu tasarı ile üçüncü dereceye kadar yükseltilmeleri kabul edilerek iki barem arasında bu bakımdan da bir muadelet tesis edilmiş olacaktır.

Ulaştırma Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Ulaştırma Komisyonu

Esas No. 1/416

Karar No. 5

13 . XII . 1948

Yüksek Başkanlığa

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü memur ve hizmetlilerinin ücretlerine dair olan 2847 sayılı Kanununun 3173 sayılı Kanunla değiştirilen 11 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında Ulaştırma Bakanlığınca hazırlanıp Bakanlar Kurulunun 10 . IX . 1948 tarihli kararıyla Büyük Millet Meclisine sunulan ve Yüksek Başkanlıkça Komisyonumuza havale buyurulan kanun tasarısı Komisyonumuzun 6 . XII . 1948 tarihindeki toplantısında Maliye ve Ulaştırma Bakanlıklarıyla Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğünün temsilcileri hazır bulunduğu halde incelendi.

Tasarının maksadı :

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletmesinde çalışan memurlar ve hizmetliler A, B, C, D serilerindeki 16 dereceye ayrılmış bulunmaktadır.

2847 sayılı Kanununun 11 nci maddesinde :

(Yüksek bir mektepten mezun olmıyan B serisindeki halen mevcut memurlardan ehliyet ve liyakatleri görülenler A serisinin 6 ncı derecesine kadar terfi edebilirler) hükmü mevcut idi.

Bu hüküm sonradan 3173 sayılı Kanununun 7 nci maddesiyle değiştirilmiş ve :

(D serisine girmek hakkını haiz olanlar C serisindeki ve C serisine girmek hakkını haiz olanlarla halen bu seride müstahdem bulunanlar B serisindeki vazifelerde ihtisas ve kabiliyetlerine göre terfi edebilirler.

A Serisine terfi için yüksek tahsil görmek şarttır. Ancak 2847 numaralı Kanununun meriyet tarihli olan 1 Haziran 1936 tarihinde B serisinde müstahdem olan memurlardan veya teknik okul ve muadili mezunlarından ehliyet ve liyakati görülenler A serisinin 6 ncı derecesine kadar (6/1 dâhil) terfi ettirilebilirler) hükmü konulmuştu.

Bu maddenin yüksek okul mezunu olmıyanların terfiine dair olan hükmünün genişletilmesi maksadiyle hazırlanan tasarının gerekçesinde :

« Demiryolları hizmetlerinin daha ziyade meslekî kültürü istilzam etmekte olduğu ve idarede yıllarca muvaffakiyetle çalışmak suretiyle bu kültürü ihraz etmiş olanlardan yüksek mektep mezunu olmıyanların bilhassa gerek yurt içinde, gerekse yabancı memleketlerdeki teknik okullarda tahsil bõrerek mühendislik unvanını kazanmış ve halen idare atelyelerinde atelye müdürlüğü, müdür yardımcılığı ve atelye işletme mühendisliği gibi teknik görevlerde çalışmakta bulunanların mesleklerinde yükselme imkânlarından mahrum bırakılmaları mağduriyetlerini intaç ettiğinden ve esasen Devlet memurları hakkındaki 3656 sayılı Kanununun 7 nci maddesini değiştiren 4598 sayılı Kanununun 3 ncü maddesinde yüksek okuldan mezun olmıyanı Devlet memurlarının 4 ncü dereceye kadar terfi ettirilecekleri ve 4620 sayılı Kanununun 4 ncü maddesi ile de Devlet memurlarının 4 ncü derecesinin Demiryolları ve Limanları memurlarının 3 ncü derecesine muadeleti kabul edilmiş olduğuna göre bu muadeletin burada da tahakkuk etmesini sağlamak için » bu tasarının hazırlandığı izah edilmektedir.

Komisyonumuzun kararı :

Komisyonumuzda yapılan konuşmalar ve tartışmalar sonucunda ileri sürülen bu mülâhazalar uygun görülmüş, ancak bu suretle yapılacak terfilerin (münhal bir kadro bulunması) şartına bağlı olduğunu belirtmek maksadiyle tasarının birinci maddesindeki (vazifelere) tâbirinden evvel (münhal) kaydının ilâvesi ve maddenin sonundaki (ettirilebilir) kelimesinin (ettirilebilirler) olarak değiştirilmesi suretiyle bu madde yeniden yazılmıştır ve tasarı bu değişiklikle komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Bütçe Komisyonuna gönderilmek üzere Saygı ile Yüksek Başkanlığa sunulur.

Ulaştırma Ko. Başkanı

Çoruh

A. R. Erem

Sõzeü

Niğde

V. Sarıdal

Kâtip

Erzurum

Ş. Altuğ

Ankara	Aydın	Çanakkale	Ordu	Ordu	Samsun
<i>İ. R. Ayaşlı</i>	<i>M. Aydın</i>	<i>B. Gökçen</i>	<i>Dr. V. Demir</i>	<i>Ami. H. Gökdalay</i>	<i>Y. Kalgay</i>
Edirne	İstanbul	İzmir			
<i>M. E. Ağaoğulları</i>	<i>S. Yürüten</i>	<i>Dr. K. Örs</i>		Sivas	
Kayseri	Kütahya	Kütahya		H. Işık	
<i>F. Selçuk</i>	<i>A. Bozbay</i>	<i>Dr. A. H. Gürsoy</i>		İmzada bulunamadı	
		İmzada bulunamadı			

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Bütçe Komisyonu

Esas No. 1/416

Karar No. 130

6 . V . 1949

Yüksek Başkanlığa

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü memur ve hizmetlilerinin ücretlerine dair 2847 sayılı Kanunun 3173 sayılı Kanunla değiştirilen on birinci maddesinin değiştirilmesi hakkında Ulaştırma Bakanlığınca hazırlanıp Başbakanlığın 10 . IX . 1948 tarihli ve 6/3088 sayılı tezkeresiyle Yüksek Meclise sunulan Kanun tasarısı Ulaştırma Komisyonu rayoriyle birlikte Komisyonumuza verilmekle Ulaştırma Bakanlığı Hukuk Müşaviri ile Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürü ve Maliye Bakanlığı adına Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürü hazır oldukları halde incelenip görüşüldü :

3656 sayılı Devlet Memurları Aylıklarının Tevhit ve Teadülü hakkındaki Kanunun 7 nci maddesini değiştiren 4598 sayılı Kanunun üçüncü maddesiyle Devlet memuriyetinde üçüncü ve daha yukarı derecelerdeki memuriyetlere tâyin edilebilmek için Yüksek okul mezunu olmak şartı konulmuştur. Halbuki, Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü memur ve hizmetlilerinin ücretlerine dair 2847 sayılı Kanunun 11 nci ve bunu değiştiren 3173 sayılı Kanunun 7 nci maddelerine göre Yüksek tahsil görmemiş bir Devlet Demiryolları memurunun kendi baremlerinin 7 nci ve 6 nci derecesinden yukarı yükselmesi mümkün olamamaktadır. Ancak 2847 sayılı Kanunun neşri tarihinde B serisinde bulunan bu kabîl memurlar 6/1 dereceye kadar yükselebilirler.

Diğer taraftan 4620 sayılı Kanunun 4 ncü

maddesiyle ve bunu değiştiren 5000 sayılı Kanunun 3 ncü maddesiyle de Devlet memurlarının 4 ncü derecesinin Demiryolları ve Limanları Memurları Bareminin 3 ncü derecesine muadaleti kabul edilmiş bulunduğundan iki barem arasında tam bir muadaletin tesisi için bu idare memurlarından yüksek tahsil görmeyenlerin de kendi baremlerinin 3 ncü derecesine kadar yükselmelerinin temini maksadıyla bu tasarrufların hazırlandığı alınan ihazlardan anlaşılabilir bulunmaktadır.

Demiryollarının teknik bir ihtisas işi olması sebebiyle yüksek kademelere kadar gelmiş memurların bu ihtisastan faydalanmanın lüzum ve zarureti aşikâr bulunmakta olup, bunun temininin de mütehasıs memurların biraz daha terfi ve terfiyle mümkün olacağı göz önünde tutularak tasarrufların Ulaştırma Komisyonunca hazırlanan metin dairesinde kabulü Komisyonumuzca da uygun görülmüştür.

Kamutayın onayına arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Başkan V.	Sözcü
Mardin	Diyarbakır	Ankara
<i>R. Erten</i>	<i>İ. H. Tığrel</i>	<i>M. Eriş</i>
Kâtip		
Ankara		Amasya
<i>F. Öymen</i>		<i>A. K. Yiğitoğlu</i>
Ankara		Ankara
<i>N. C. Akkerman</i>		<i>C. Gölet</i>
Ankara		Aydın
<i>Dr. A. H. Selçuk</i>		<i>Gl. R. Alpman</i>

Çoruh
Dr. C. Kazancıoğlu
İzmir
S. Dikmen

İsparta
K. Turan
Kastamonu
M. Akalan

Kastamonu
T. Coşkan
Samsun
M. A. Yörüker

Malatya
M. S. Eti

Niğde
R. Gürsoy
Seyhan
A. R. Yürağır

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü memur ve hizmetlilerinin ücretlerine dair olan 2847 sayılı Kanununun 3173 sayılı Kanunla değiştirilen 11 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — 2847 sayılı Kanununun 3173 sayılı Kanunla değiştirilen 11 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Yüksek mektep mezunu olmıyan memurlardan ehliyet ve liyakatı görülenler ancak 3 nci derecedeki vazifelere kadar (3 dâhil) terfi ettirilebilir.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Maliye ve Ulaştırma Bakanları yürütür.

Başbakan Devlet Bakanı Devlet Bakanı
H. Saka Başbakan Y.

Adalet Bakanı Millî Savunma Bakanı
Fuad Sirmen H. Çakır
İçişleri Bakanı Dışişleri Bakanı
M. H. Göle N. Sadak
Maliye Bakanı Millî Eğitim Bakanı
Ş. Adalan T. Banguoğlu
Bayındırlık Bakanı Ekonomi Bakanı
Nihat Erim C. Ekin
Sa. ve So. Y. Bakanı Gümrük ve Tekel Bakanı
Dr. K. Bayizit E. Erişirgil
Tarım Bakanı Ulaştırma Bakanı
Cavid Oral Gülek
Ticaret Bakanı Çalışma Bakanı
C. S. Barlas T. B. Balta

ULAŞTIRMA KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü Memur ve hizmetlilerinin ücretlerine dair olan 2847 sayılı Kanununun 3173 sayılı Kanunla değiştirilen 11 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — 2847 sayılı Kanununun 3173 sayılı Kanunla değiştirilen 11 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Yüksek mektep mezunu olmıyan memurlardan ehliyet ve liyakatı görülenler ancak 3 nci derecede münhal vazifelere kadar (3 dâhil) terfi ettirilebilirler.

MADDE 2. — Hükümetin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Hükümetin 3 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.